

KAZATELSKÝ REVERS

34. synod na svém 2. zasedání v reakci na předložený návrh na změnu znění kazatelského reversu uložil synodní radě usnesením č. 26, *aby zvážila důvody pro existenci kazatelského reversu a připravila 3. zasedání 34. synodu podklady pro rozhodnutí v této věci.*

Synodní rada tímto úkolem pověřila poradní odbor teologický (POT).

POT definoval svůj úkol především jako vysvětlení smyslu reversu vedle dalších závazků spojených s ordinovanou službou, tedy ordinačních slibů a povolací listiny, a v souvislosti s nimi.

A) Důvody pro zachování kazatelského reversu

PO teologický se shodl na tom, že:

- revers je dobré zachovat,
- konkrétní situační ohledy, které současnou diskusi o reversu v ČCE podnítily, jsou:
 - a) jeho použitelnost pro výpomocné kazatele, jejichž působení v církvi neupravuje povolací listina,
 - b) jeho případné použití v disciplinárním řízení,
- *podmiňovací formulace* reversu („budu-li ordinován...“) nijak neoslabuje jeho právní závaznost,
- POT se kloní k názoru, že revers by měl být spíše *stručný*, svým obsahem by neměl vznášet jiné požadavky než ty, které vyplývají z platných řádů ČCE a vyznání, k nimž se ČCE hlásí,
- závazkem poslušnosti vůči vyznáním a řádům se kazatel nezříká svobody zvěstování, neboť ta vychází z Božího slova, k němuž řady a vyznání odkazují jako ke svrchované autoritě,
- podpis reversu je jedním z kroků, které vedou k ordinaci – na cestě, na níž se prověřuje *Boží povolání*,
- od ordinačních slibů lze závazek reversu odlišit v různých ohledech: (a) revers je *úkon právní* (je součástí řádů církve a na ně odkazuje), zatímco ordinace je úkon bohoslužebný (liturgický, ordinační slib je obsažen v agendě), (b) revers vyjadřuje *závazek vůči konkrétní církevní jednotě* (denominaci), zatímco ordinace je zásadně vztahena ke Kristově církvi, (c) revers je *součástí žádosti o ordinaci*, vyjadřuje a potvrzuje, že tato žádost je míněna vážně.
- svou právní povahou a tím, že vyjadřuje závazek vůči konkrétní církvi je revers věcně *provázán s osvědčením o způsobilosti k ordinované službě*.

Vztah kazatelského reversu k ordinaci a ordinačním slibům

(1) Mezi rozmanitými službami, které jsou potřebné k životu církve, má zvláštní místo služba Božím slovem a svátostmi, neboť je nejtěsněji spjata se způsobem, jímž je ve svém lidu přítomen Kristus, Pán církve. Proto církev ty, kdo se této služby mají ujmout, k ní pověřuje zvláštním úkonem, ordinací.

(2) Kazatelský revers je písemný dokument, v němž žadatel o ordinaci předem slibuje, že hodlá službu Božího slova a svátostí svědomitě konat, řídit se při tom Písmem a řady církve, v níž chce ordinaci přijmout, a způsobem svého života nerušit věrohodnost této služby.

(3) ČCE se řadí k těm církvím, které ordinaci chápou jako pověření jednorázové a trvalé, neboť se opírá o povolání Boha, jenž svá povolání a obdarování nebere zpět. Jednou udělená ordinace tedy nemůže být zrušena, je však možno pozastavit její výkon. Proto je v ČCE těm, kdo tuto službu na základě ordinace smějí a mají konat, udělováno osvědčení o způsobilosti k ordinované službě. Toto osvědčení je předpokladem pro ordinaci a také pro další výkon služby Slova a svátostí v ČCE.

(4) Ordinací církev odkazuje k povolání, které přichází od Boha samého. Je rozpoznáváno v souběhu povolání vnitřního a vnějšího. Výchozím je povolání vnitřní: člověk ve svém nitru zaslechne Boží výzvu. Toto povolání je pak nutno ověřit povoláním vnějším: to je proces, který vrcholí ordinací. V tomto procesu se vnitřní povolání zkoumá a upevňuje, ověřuje se, zda ten, kdo se cítí být ke službě Slovem a svátostmi povolán, k ní také má potřebná obdarování a je k ní vybaven, v neposlední řadě vzděláním a vážností svého rozhodnutí. Do této souvislosti patří i zásada, podle níž může být v ČCE ordinován jen ten /ta, kdo je konkrétním církevním společenstvím (sborem) povoláván do konkrétní služby.

(5) Ordinance je tedy spojena se závazkem dvojího druhu. Služba Božím slovem a svátostmi je především a zásadně službou Kristu a jeho jediné, obecné církvi. Tato služba se však vždy děje v určité části této církve, v některé její „jednotě“, mezi něž se řadí i ČCE. Onen zásadní vztah ke Kristu a jeho církvi vyjadřují ordinační sliby, závazek vůči ČCE jako konkrétní jednotě Božího lidu, jejíž podoba je určena vyznavačskými spisy, k nimž se přihlásila, a řády, jež si v poslušnosti Božího slova uložila, vyjadřuje kazatelský revers. Ordinační sliby jsou součástí bohoslužebného dění, revers je právní dokument. Závazek reversu je vyjádřením a potvrzením toho, že žádost o ordinaci je míněna s bytostnou vážností.

(6) Chápání ordinance vyjadřuje také proces, který k ní vede. V ČCE má pět hlavních kroků: (a) ten, kdo na sebe chce vzít službu kazatele, musí nabýt teologické *vzdělání, a další vybavu*, kterou tato služba vyžaduje, (b) poté, co splnil všechny podmínky požadované řády ČCE, musí *požádat* o udělení osvědčení o způsobilosti k ordinované službě, k této žádosti patří také podpis reversu, (c) poté, co bylo osvědčení o způsobilosti uděleno, musí být ke službě povolán (do ní vyslán) shromážděním církevního společenství (sboru), (d) po tomto povolání následuje ordinance uvnitř bohoslužby a (e) rovněž bohoslužebná instalace ke službě, k níž byl kazatel prve povolán či vyslán.

(7) Zvláštní funkci kazatelského reversu, již je zdůvodněna jeho existence, je tedy možno postihnout ve třech ohledech: (a) revers je *součástí žádosti* o ordinaci (v ČCE konkrétně o vydání osvědčení o způsobilosti k ordinované službě), vyjadřuje a potvrzuje, že tato žádost je míněna vážně, (b) revers vyjadřuje *závazek vůči konkrétní církevní jednotě* (ČCE), zatímco ordinance je zásadně vztažena ke Kristově církvi, čemuž odpovídá, že (c) revers je úkon *právní* (je součástí řádů církve a na ně odkazuje), zatímco ordinance je úkon bohoslužebný (liturgický, ordinační slib je obsažen v agendě).

(8) Ačkoli je možno takto odlišit revers od ordinačních slibů, je zároveň zřejmé, že v zásadě jde o jeden a tentýž závazek, vyjádřený v různých situacích a s různými důrazy. Tomu má odpovídat i obsahová provázanost reversu a ordinačních slibů.

(9) Funkci reversu nenahrazuje povolací listina. Ta má povahu pracovní smlouvy a vymezuje konkrétní podobu služby kazatele, pro některé formy ordinované služby (výpomocné kazatele) se nepoužívá.

B) Návrh znění kazatelského reversu

Protože POT je přesvědčen, že kazatelský revers má své opodstatnění, rozhodl se připravit samotný návrh jeho znění.

Synodní rada se ztotožnila s názorem POT, že kazatelský revers má své opodstatnění, a jednomyslně přijala také návrh znění reversu, který tímto předkládá synodu s doporučením jej schválit.

Vysvětlení:

V návrhu kazatelského reversu POT vyšel ze současného znění, které jsme srovnali se zněním ordinačního slibu (Agenda ČCE I, str. 142-144). Dále se POT inspiroval především zněním, které ve svém řádu farářské služby uvádí německá EKD. Revers má podle názoru POT odkazovat k jiným veličinám (k Písmu, vyznáním a řádům ČCE) a vyjadřovat odhodlání ke službě. Jeho znění by proto mělo být stručné. Bylo odstraněno i číslování, které působí technicky.

Text kazatelského reversu:

Budu-li ordinován/a ke službě Slova a svátostí a povolán/a za kazatele/ku ČCE, budu tuto službu konat věrně a v poslušnosti trojjediného Boha.

Budu zvěstovat evangelium Ježíše Krista, jak je podáno v Písmu svatém a dosvědčeno ve vyznáních, ke kterým se hlásí ČCE, a sloužit Kristovými svátostmi podle jeho ustanovení.

Svou službu budu vykonávat v souladu s Církevním zřízením a řády ČCE. Zachovám povinnost mlčenlivosti o tom, co mi bude důvěrně sděleno.

Budu dbát na to, aby mým jednáním nebyla snížena věrohodnost ordinované služby, a vyvaruji se všeho, co by narušovalo společenství Kristovy církve.

místo, datum, podpis

C) Návrh usnesení

Synodní rada předkládá synodu následující návrhy usnesení:

- 1. Synod ukládá synodní radě, aby podle ustanovení CZ § 28 odst. 6 písm. b) zahájila řízení o změně Řádu pro kazatele čl. 27. Stávající čl. 27 bude nahrazen zněním předloženým v tisku č. 18/4 na str. 3.*
- 2. Synod ukládá synodní radě, aby 4. zasedání 34. synodu předložila související návrh změny Řádu pro kazatele tak, aby se kazatelský revers vztahoval kromě farářů a jáhnů i na ostatní ordinované členy církve.*